

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 2 – Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady vlády SR predkladá Ministerstvo financií SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona je: 1. znížiť administratívnu záťaž zjednodušením procesu registrácie pre oprávnených spotrebiteľov, ktorí sú už registrovaní ako platitelia dane, 2. v nadväznosti na elektronizáciu komunikácie medzi jednotlivými subjektmi a správcom dane zrušiť povinnosť preukazovať sa povoleniami a osvedčeniami o registrácii, 3. prispôbiť právnu úpravu zdieľania elektriny aktuálnym trendom v oblasti energetickej politiky, 4. vypustiť osobitné ustanovenie pre stlačený zemný plyn § 39a, pretože súčasne platná smernica Rady 2003/96/ES o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny v platnom znení nerozlišuje daňovú diferenciáciu pre stlačený zemný plyn (CNG) a skvapalnený zemný plyn (LNG). Predmetom dane by bol zemný plyn ako taký, a to bez ohľadu na to, či sa ako pohonná látka alebo palivo bude používať v stlačenej forme ako (CNG) alebo v skvapalnenej forme ako (LNG)

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.04.2025, okrem vymedzených bodov, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu je zníženie administratívnej záťaže pri niektorých konaniach, legislatívne definovať z daňového hľadiska zdieľanie elektriny, zosúladiť niektoré ustanovenia zákona s právom EÚ a upraviť niektoré sadzby daní. RÚZ návrh v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala. Nakoľko v priebehu rozporových konaní sa nepodarilo odstrániť niektoré rozpory RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky.

RÚZ odporúča materiál na ďalšie konanie po zapracovaní nižšie uvedených pripomienok.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. II.

Navrhujeme doplniť novelizačný bod 3 s cieľom rozšíriť oslobodenie od spotrebnej dane aj pre biogénnu látku určenú na použitie ako pohonná látka alebo palivo. Do ustanovenia § 10 navrhujeme za odsek 3 doplniť nový odsek 4 v nasledovnom znení:

„Od dane je oslobodená biogénná látka uvedená v § 4 ods. 7 písm. a) určená na použitie ako pohonná látka v doprave.

”
Ostatné odseky § 10 sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

V zmysle aktuálne platnej právnej úpravy SR sa na biopalivá aplikujú rovnaké sadzby spotrebnej dane na liter biopaliva ako na palivá fosílného pôvodu. Biopalivá sú však kľúčovým nástrojom pre plnenie ambiciózných cieľov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie v doprave, znižovanie emisií skleníkových plynov v doprave a taktiež napomáhajú zvyšovaniu energetickej bezpečnosti.

Sadzby spotrebnej dane na biopalivá sú v súčasnosti vyššie ako na fosilné palivá, čo výrazným spôsobom brzdí ich ďalší rozvoj a využitie, čo má negatívny dopad na samotné plnenie cieľov. Revízia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov ukladá ČS EÚ plnenie cieľa v sektore dopravy pre rok 2030, ktorý predstavuje buď 29 % podiel obnoviteľných zdrojov v doprave alebo 14,5% zníženie emisií skleníkových plynov v doprave. Pre dosiahnutie uvedených cieľov, zachovanie domácej výroby, konkurencieschopnosti, hospodárskeho rastu a zamestnanosti v SR je potrebná významná zmena spočívajúca vo zvyšovaní podielu obnoviteľných zdrojov energie v doprave.

Optimalizácia systému spotrebných daní pomôže zmierniť uvedený negatívny dopad na štátny rozpočet, ktorý bude spôsobený znížením výberom na dani v dôsledku nahradenia spotreby tekutých palív za elektrinu, a zároveň plniť mimoriadne ambiciózne ciele v oblasti rozvoja obnoviteľných zdrojov v doprave. V prípade oslobodenia 100% biopaliva od spotrebnej dane sa jeho cena dostane na úroveň približne 1,06 eur/liter bez DPH, čím sa stáva konkurencieschopné voči biopalivu B7, ktorého cena so spotrebnou daňou je 1,21 eur/liter bez DPH. Odhady cien uvedené vyššie sú vypočítané ako priemer jednotkovej ceny za dlhšie monitorované obdobie.

Navrhované zníženie spotrebnej dane z biopaliva by stimulovalo využívanie vyšších objemov aktuálne dostupných biopalív, pričom investičné náklady na obmenu vozového parku budú zanedbateľné v porovnaní s rozvojom iných foriem alternatívneho pohonu (autobusy s pohonom na vodík, elektrinu, CNG). Palivo B100 sa využíva v praxi v zahraničí najmä pri ťažkej cestnej doprave (autobusy / nákladná doprava). Vozidlá kompatibilné s palivom B100 sú na trhu dostupné aj u bežných výrobcov vozidiel (Scania, MAN, Volvo, Renault).

Návrh na zavedenie daňového stimulu pre 100% biodiesel (B100) je jedným z opatrení aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 - 2030, s názvom prevádzková podpora pre rozvoj nízkoemisnej verejnej osobnej dopravy. Oslobodenie alebo zníženie sadzby spotrebnej dane pre 100% biodiesel je už v súčasnosti zavedené v členských štátoch EÚ ako napríklad Rakúsko (<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004908>), Francúzsko (https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000044595989/LEGISCTA000044598185/#LEGISCTA000044604035) či vo forme schémy štátnej pomoci v Švédsku (<https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.55695>)

2. Zásadná pripomienka k čl. II.

Navrhujeme doplniť novelizačný bod s cieľom rozšíriť oslobodenie od spotrebnej dane aj pre biogénnu látku určenú na použitie ako pohonná látka alebo palivo. Do ustanovenia § 10 navrhujeme za odsek 3 doplniť nový odsek v nasledovnom znení:

„(5) Od dane je oslobodená aj biogénna látka s kódom kombinovanej nomenklatúry 2710 19 42 so 100 % obsahom uhlíka na biologickej báze a je určená na použitie ako pohonná látka v doprave.“

Ostatné odseky § 10 sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Európska zelená dohoda je strategický plán Európskej komisie, ktorého cieľom je transformovať hospodárstvo Európskej únie (EÚ) smerom k ekologickej a udržateľnej budúcnosti. Jej hlavné zámery zahŕňajú zníženie emisií skleníkových plynov o 55 % do roku 2030 (v porovnaní s úrovňami z roku 1990) a dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050. Ide o kľúčovú odpoveď na klimatickú krízu a snahu EÚ zabezpečiť ekologickú transformáciu všetkých hospodárskych sektorov.

Jedným z konkrétnych opatrení, ktoré môže podporiť dosahovanie cieľov Európskej zelenej dohody, je oslobodenie biopalív od spotrebnej dane. Toto opatrenie môže:

- Znížiť ceny pohonných látok: To môže byť významná úľava pre sektor cestnej dopravy, ktorý je výrazne ovplyvnený výkyvmi cien pohonných hmôt.
- Zvýšiť konkurencieschopnosť podnikateľských subjektov: Nižšie ceny pohonných hmôt pomôžu udržať prevádzkové náklady na prijateľnej úrovni, čo podporí konkurencieschopnosť slovenských dopravcov.

- Stimulovať nákupy pohonných hmôt na Slovensku: Ak sa ceny pohonných látok vyrovnajú tým v okolitých krajinách, očakáva sa zvýšenie objemu čerpania palív na Slovensku. To by mohlo viesť k vyšším daňovým príjmom, napriek zníženiu spotrebnej dane na biopalivá. Biopalivá, ako je napríklad bionafta B100 alebo HVO zohrávajú kľúčovú úlohu v ekologizácii dopravy. Sú charakteristické svojimi vlastnosťami:
 - Obnoviteľnosťou a udržateľnosťou: Vyrábajú sa z rastlinných olejov, živočíšnych tukov alebo odpadu, čím pomáhajú znižovať záťaž na fosílny zdroje.
 - Znižovaním závislosti na fosílnych palivách: To prispieva k energetickej bezpečnosti a je v súlade s prioritami Európskej zelenej dohody a iniciatívami ako Fit for 55 a Repower EÚ, ktoré podporujú rozvoj obnoviteľných zdrojov energie.
 - Oslobodenie bionafty B100 a HVO od spotrebnej dane môže:
 - Motivovať dopravcov k investíciám do ekologických vozidiel: Dopravcovia budú mať vyššiu motiváciu investovať do vozidiel, ktoré sú schopné jazdiť výhradne na biopalivá, čo by mohlo zvýšiť podiel týchto pohonných hmôt na trhu.
 - Dekarbonizovať cestnú dopravu: Zníženie emisií skleníkových plynov v sektore dopravy je kľúčové na dosiahnutie klimatických cieľov EÚ.
- Týmto spôsobom môže Slovensko podporiť prechod na ekologickejšie druhy pohonných látok, prispieť k plneniu záväzkov vyplývajúcich z Európskej zelenej dohody a zároveň podporiť hospodársku stabilitu sektora dopravy.

Zdroj: RÚZ